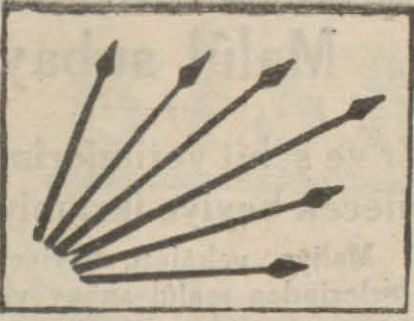

Aydin

İKİNCİ YIL
No : 573
PERŞEMBE
6
Temmuz 1939

İdare yeri
Aydın
C. H. P.
Basımevi

Sayı : 100 Para

PAZARTESİDEN BAŞKA HER GÜN ÇIKAR SIYASI HALK GAZETESİ

Sayı : 100 Para

Sulhun tehlike noktası

A. Ş. ESMER

Südet mıntakasının ilhakı arifesindeki siyasî atmosfer içinde yaşamaya başladık. Geçen yazı hepimiz hatırlarız: Almanya südet mıntakasını ilhak etmeğe karar verir vermez, Çekoslavakyaya karşı bir propaganda harbi açıldı. Südet almanlarının zulüm ve işkence altında inledikleri ve hitlerin buna asla razı olmayacağı 'gürtüttü ile dünyaya ilân edildi. Almanya "manevra", bahanesiyle askerî hazırlık yaptı. Bir takım kıtalar çek hudutlarına yollandı. Südet mıntakası içinde gönüllü müfrezeler teşkil edildi. Ve nihayet Almanya südet mıntakasının teslim edilmesini istedi. Avrupa bir harbin arifesinde iken, İngiltere başvekili tarihi uçuşlarını yaptı, ve südet mıntakası almanya tarkedildi.

Şimdi de aynı tabiiye şahit oluyoruz. Almanyanın askeri hazırlıkları almış yürümüşür. Söylendiğine göre bu gün Almanyada iki milyona yakın asker silâh altındadır. Alman matbuatı Danzig'in ana vatana ilhakı için çok şiddetli bir propagandaya başlamıştır. Danzigde gönüllü kıtaları teşkil ediyor. Statüye muhalif olarak serbes şehre top, silâh ve malzeme yığılmıştır.

Geçenlerde Göbels Danzige giderek Hitlerin, bu "alman şehrinin", almanya ilhak etmeğe karar verdiğini bildirdi. Şu halde her kes soruyor:

— Acaba almanya, geçen sene südet meselesinde yaptığı gibi, şimdi de bir emri vaki yapmağa kalkışacak mı? Ve bunun neticesi ne olacak itiraf etmek lâzımdır ki, beynelmilel münasebetlerin bu çığırında ne olacağını tahmin etmek zordur. Hattâ denilebilir ki mümkün değildir. Çünkü her şey bir adaletin takip edeceği hareket hatıra bağlıdır. Hitlerin ne yapacağını anlatmaya yardım edecek hiç bir unsur da yoktur. Matbuat yok. Meclis yok. Ef-kârı umumiye yok. Şu muhak-kartırki Hitlerin bir işaretiyle Danzig âyaoı, serbes şehrin Almanyaya ilhakına karar verecektir. Bu günkü şartlar altında da böyle bir işaret, Bir aprupa harbinin başlangıcı olabilir. Çünkü Danzig meselesile südet meselesi arasında zahiri manzara itibariyle bir benzeyiş olmakla beraber, bu günkü şartlar geçen seneki şartlara benzememektedir.

Sonu 2 inci sayfada

Büyük Millet Meclisi

Yugoslavya ile Afyon anlaşmasını tasdik etti

Evlenme kâğıtları parasız verilecek

Ankara 5 — Büyük Millet meclisi bu gün reis vekili Refet Canitez'in başkanlığında toplanarak ruznamedeki maddelerden ikinci müzakereleri yapılacak olan kanun lâyhalarını müzakere ve tasvip etmiştir.

Meclis müstaceliyet kararile müzakere ettiği millî piyango idaresi teşkiline ait kanunun müzakeresinde sorulan suale mazbata muharriri Sırrı;

Bu kanunun tayyare cemiyetinin evrak, ayniyat ve sairesini millî idareye devretmekte olduğunu ve piyango üçüncü şahıslarla ve keşideye ait muamelâtının yine tayyare cemiyetince tedvir edileceğini diğer idareye eski piyango idaresinin tasfiyesi vazifesi verilmediğini söylemiş ve kanunun maddeleri müzakere edilerek tasvip edilmiştir.

Meclis yine bu günkü celse-

sinde; hiç bir ticaret maksadı olmaksızın yalnız kendi yakacakları kömürü almak üzere Zonguldak ve Ereğli limanlarına gelen bilumum vapurların sıhhi muayenesi yapılmakla beraber sıhhat resmile vize resminden muaf tutulması hakkındaki kanunla, evlenme işlerine ait bilumum evrakın maliye vekâletince tabi ve ihzar edilerek dahiliye vekâleti tarafından belediye ve köylere parasız olarak verilmesine dair kanun lâ-yihasını,

Maliye vekâletine kırtasiye için tahsis edilen mütedavil sermayenin 1,5 milyon liradan iki milyon liraya iblağına ait kanun lâ-yihasını ve Belgratta imza edilen Yugoslavya ile aramızdaki afyon anlaşması hakkındaki kanun lâ-yihasını müzakere ve tasvip etmiştir.

Meclis yarın yine toplanacaktır. a. a.

Yeni Sovyet teklifi

Yeni müzakerelere yol açtı

Londsa 5 — İngiliz kabinesi bugün yeni bir toplantı yapmış ve İngiliz, Fransız Sovyet müzakerelerinin yeni merhalesini tetkik etmiştir.

Verilen malûmata göre Sov-

yet hariciye komiseri Molotofla yapılan son görüşmelerden sonra vaziyette mühim bir terakki olmakla beraber Molotofun ileri sürdüğü teklifler yeni müzakereleri istilzam etmektedir. a. a.

Başvekilimiz teşek-kür ediyor

Ankara 5 — Başvekil doktor Refik Saydam, kaputajın Türk bayrağına intikali ve denizcilik bayramı münasebetiyle resmi ve hususi müesseseler ve teşekküllerle bir çok zevat tarafından gönderilen tebrik telgraflarına karşılık teşekkür ve tebriklerinin bildirilmesine Anadolu ajasını tavsit buyurmışlardır. a. a.

Sıcaktan bir adam öldü

İzmir 5 — bir kaç günden beri İzmirde sıcaklar şiddetle hüküm sürmektedir. Sıcakın şiddetinden Halkapınar ipelik fabrikası amelesinden İsa üzerine gelen fenalık neticesinde ölmüştür.

Doktor raporu, İsânın sıcakın şiddetinden ve kalbinin zayıf olmasından öldüğünü bildirmektedir. a. a.

İngiliz generali Ankaradan ayrıldı

Ankara 5 — Bir müddetten beri şehrimizde bulunan İngiliz ordusu tuğgenerallerinden En-land yanında mihmandarları olduğu halde bu akşam İstanbula hareket etmiştir. a. a.

Halkevi köşesi

YURTDAŞ!

Şehrimizin yegâne sanat müessesesi olan Süreyya Diker nakış ve dikiş yurdunun senelik sergisi Halkevi salonunda açıldı.

Türk zekâ ve kabiliyetinin güzel bir ifadesi olan bu sergiyi mutlaka ziyaret ediniz. Sergi saat 17 den 22 ye kadar açıktır.

Halkevi atış kusurlarına Pınarbaşı bağçesinde her hafta Cumartesi ve Pazar günleri devam edilmektedir.

Bir subay idaresinde parasız yapılan atış kurslarından istifade ediniz.

G. Kurmay başkanımız

Mareşal Fevzi Çakmak İzmir'e geldi

İzmir 5 — Genel kurmay başkanı mareşal Fevzi Çakmak dün İzmir'e gelmiş ve büyük tezahüratla karşılanmıştır.

Bu münasebetle şehir bayraklarla donanmış ve muhtelif yerlere zafer takları kurulmuştur.

Mareşal Fevzi Çakmak Güzel yalıda vali Etem Aykut,

mevki müstahkem kumandanı general Rasim, parti ve halkevi idare heyetleri, belediye reisi, resmi ve hususi müesseseler mümessilleri, askeri ve mülki memurlar ve kalabalık bir halk kütlesi tarafından karşılanmışlar ve ordu evine misfir edilmişlerdir.

AMERİKA

İstiklâlinin yıl dönümü Pariste muazzam merasimle kutlandı

Paris 5 — Amerikanın istiklâl bayramı münasebetile Pariste muazzam merasim yapılmıştır. Merasime Amerika Büyük elçisi, bazı nazırlar ve general-

ler iştirâk etmişlerdir. Harbiye nazırı ve Amerikanın Paris elçisi tarafından nutuklar söylenmiştir. a. a.

İngiliz bahriye nazırı pariste

Paris 5 — İngiltere bahriye nazırı Honbenişat Parise gelmiş ve şerefine Fransız bahriye nazırı tarafından öğle ve Fransa İngiltere cemiyeti tarafından da bir akşam yemeği verilmiştir.

Cemiyetin yıllık toplantısı olan bu ziyafette hariciye nazırı B. Bonne ve bir çok resmi şahsiyetler bulunmuştur. a. a.

Abdulfettah Yahya paşa şerefine Bulgar dahiliye nazırı bir ziyafet verdi

Sofya 5 — Başvekil ve hariciye nazırlığı yapan dahiliye nazırı Neydet tarafından Mısır hariciye nazırı Abdulfettah Yahya paşa şerefine dün akşam bir ziyafet verilmiş ve ziyafette Balkan devletleri elçileri de hazır bulunmuşlardır.

Zıfati müteakip Neydet ve Abdulfettah Yahya paşa tarafından nutuklar söylenmiştir. a. a.

Akisler :

Bir ihtisas meselesi

Şu fani dünyada mütefennin ve mütehasşsı geçinen nice insanlar vardır ki cim karında bir nokta olduklarını bildikleri halde ceplerinde sakladıkları yüksek tahsil diplomasına ve yakalarında taşıdıkları ciciili bicili meslek rozetine güvenerek palavra bahsinde kimseye ağız açtırmazlar.

Geçen hafta kamutayda hararetli münakaşalara mevzu olan yeni barem kanununun müzakereleri sırasında diploma bir ehliyet beratı mıdır değil midir diye Mardin mebusu ve Sonposta gazetesinin başmuharriri Muhittin Birgenin ortaya attığı fikir kamutayın bir kaç gününü işgal etti, mebuslardan bir kısmı "evet", bir kısmı da "hayır", dediler. Hayır diyenler evet diyenlerden çoktu galiba!..

Geçen gün bir arkadaş anlattı: Kasabın biri mezbahaya kesilmek için bir sığır getirmiş. Baytar bakmış hayvan hem hasta, hem gebe.

— Olmaz demiş bu hayvan gebedir. Yakında doğuracak

kestiremem.

Baytarın koyduğu teşhise inanmak istemiyen kasap daha yüksek bir baytara müracaat ederek hayvanını muayene ettirmiş.

Arzusuna göre aldığı ferman kadar bir raporla gebedir diyen baytarın karşısına dikilmiş :

— Sen bir şeyden çıkmıyor sun benim hayvanım gebe değil işte raporu... demiş.

Zavallı adamcağız yine bir meslek arkadaşı tarafından bile-rek veya bilmiyerek kırılmak istenilen mesleki şeref ve hay-siyetini kurtarmak için gebeliğine inandığı hayvanın kesil-mesine yüreği sızlaya sızlaya izin vermiş. Hayvanı yatırmış-lar, kesmişler, birde ne görsün-ler; karnında beş on gün son-ra doğacak mükemmel surette tegekkül etmiş turp gibi bir yavru var,

Meğer diplomanın ehliyet be-ratı olamayacağını iddia eden Muhiddin Birgen ne kadar hak-lı imiş değil mi ?

Genca

Sulhun tehlike noktası

Baştarafı 1 inci sayfa

Geçen sene Südet meselesi çıktığı zaman, İngiliz matbuatı, Almanyanın hakkını teslim eder yazılar yazmışlardı. Sonra anlaşıldığı gibi, İngiltere hükümetinde bu mntakanın Almanya'ya ilhakına evelden karar vermiş bulunuyordu. Gerçi Çekoslovakya Fransa ve Sovyetler tarafından garanti altına alınmıştı. Fransa bu yüzden harbe girdiği takdirde İngiltere de Fransaya yardım edeceğini İngiliz hükümeti bildirmişti. Fakat İngilterenin bütün faaliyeti, Südet mntakasının Almanya'ya terki suretile bir harbe meydan verilmemesi noktasında toplanmıştı. Almanya bunu bildiği içindir ki ağır bastı. Hiç rica etmedi. Ve nihayet İngilterenin yardımıyla muvaffak oldu.

Bugün beynelmilel şartlar geçen seneki şartlara benzemiyor. Bir defa Almanyanın davası o derece sağlam değildir. Geçen sene Almanya, Versay sulhunun zincirlerini kırmaktan başka bir gaye peşinde görünmüyordu. Bugün müstevli vaziyetindedir. Geçen sene İngiltere Almanyanın Südet mntakasını almasına engel olmak şöyle dursun, bilâkis bu gayeyi elde etmesine yardımcı idi. Bu sene İngiltere Polonyaya karşı en katî teahhüde girişmiş bulunuyor. Ehemmiyetli bir fark şudur: geçen sene Almanya Çekoslovakya ile karşılaşıyordu. Bütün dünyanın bu millet hakkında duyduğu sempatiye rağmen, Çekler, bir defa geçen eylülde, bir defa da geçen martta göstermişlerdir ki, istiklallerinin müdafaası için kanlarını akıtmıya hazır değillermiş. Halbuki Polonyalılar, topraklarını silâblarıyla müdafaaya hazır olan şerefli bir millettirler.

Bir de bu Danzig bahsinde unutulmaması lâzım gelen bir nokta şudur ki, hakikatte Danzig meselesi dediğimiz dava, bir Danzig meselesi değil, bundan çok geniş olan bir Avrupa politikasıdır. Almanya, Danzig üzerine yaptığı tazyikle sulh cephesini dağıtacağını ümit ediyor. Filhakika eğer bu cephe her hangi bir sebeple, Polonyayı Almanya'ya karşı koruyamazsa, dağılır. Ve o zaman otoriter devletler, Avrupada istedikleri hegemonyayı kurarlar. Bunun önüne geçebilecek olan yegâne kuvet, bugün kurulup ta tedricen kuvetlenmekte olan sulh ve mukavemet cephesidir. Hitler, Danzig üzerine yapmaya başladığı tazyik ile yalnız Polonyaya değil, bütün cepheye karşı meydan okumaktadır. Bu meydan okuma ile, tecavüz ve sulh cepheleeri arasında Avrupanın mukadderatını tayin edecek derecede ehemmiyetli bir mücadele başlamış bulunuyor.

A. Ş. ESMER

İskân kanununda tadiller Halkın toprağa bağlanması hakkında hükümler

Büyük Millet Meclisinin son toplantısında ilk müzakeresini yaptığı iskân kanununda değişiklikler yapan proje, göçmenler için ve topraksız köylü için bir çok yeni hükümler koymaktadır. Bu hükümlerin tamamı vatandaşlar lehinedir.

Bu itibarla bir çok alâkalı olan ve kanunlaşması beklenen projenin mucip sepeplerini alıyoruz:

"1 — 2510 sayılı kanunun 2 inci maddesi hükmüne göre, tehdit edilen 1 numaralı mntaka dahilinde bulunan topraksız halkın ve aşairin bu mntaka içinde toprağa bağlanmasına ve bu suretle yeniden yerleşmesine aynı kanunun 12 inci maddesinin A fıkrası mani olmaktadır.

Ezcümle bu mntaka dahilinde bulunan Brüküiler, Revanlılar gibi adetleri mühim bir yekûna baliğ olan zümre ile Zeylân gibi oturması yasak olan yerlerden kaldırılan ve bu mntaka dahilinde yerleşmek maksadiyle kendiliklerinden gelen şahsa; bu madde hükmüne göre toprağa bağlatılmamak ta ve binnetice gayri müstakir bir vaziyete düşmektedirler.

Filhakika aynı maddenin B fıkrası mucibince soyca türk olup da dilini unutmüş veya ihmal etmiş bulunan köylerle aşiretler efraadının, ahalişi türk kültürüne bağlı köyler ile nahiye, kaza ve vilâyetler merkezi civarına yerleşmelerine mesai kanunu mevcut ise de bu mntakanın bazı sahalarındaki halkın ekseriyetini bu rümrenin teşkil etmesi ve nahiye, kaza, vilâyet merkezleri ve civarının mühim miktarda iskânâ müsait bulunmaması sebebiyle bu madde hükmünden dahi tamamıyla istifade edilmemektedir.

Uzun senelerden beri burarlarda yaşamış bulunan ve bu zümreye dahil olan halkın tasarrufundan, esaslı bir surette yerleşmek haklarından mahrum kalmaları kendileri için bir istikrarsızlığı ve devlet için de her bakımdan bir çok mahzurları da bulunmaktadır.

Esasen bu halk senelerden beri bu toprak üzerinde çalışmakta ve toprağı işletmektedir. Yalnız namlarına temlik etmemekte ve hattâ mukaddema temlik edilmiş olanların veraset yoluyla intikalini bile yapamamaktadırlar.

İşte hem bu mntaka dahilindeki türk dilini ihmal etmiş unutmüş olan yerli halkın toprağa bağlanmalarını, müstahsil bir hale gelebilmelerini, hakkı tasarruflarını ve binnetice istikrarlarını temin etmek ve hemde gayri müstakir bir vaziyette kalan bu halkın bu vaziyetleri dolayısıyla tahaddüs eden ve memleket asayişine tesir eden abvalin önüne geçmek maksadile kanunun 12 inci A ve B fıkraları teklif edilen şekilde tadil edilmiştir.

İskân şartları

1 — A fıkrasıyla türk ırk ve kültüründen olmayan hiç bir

aşiretin, göçebe veya ferdin bu mntakaya yeniden yerleşmesine izin verilmemiştir.

2 — B fıkrası: iki bend altında tanzim edilmiştir.

1 bendiyle: öteden beri bu mntakada bulunan aşiret efraidiyle yine bu mntakanın ahalisi asliyesinden olan veya her hangi bir suretle yerleşmek maksadiyle evvelce bu mntakaya gelmiş bulunan topraksız veya az topraklı çiftçilerin esas itibariyle mutlak surette topraklanmaları ve yerleşmeleri gayesi istihdaf edilmiştir.

Ancak gerek toprağa bağlanacakların ve gerekse mahallerin hususiyetine göre bu bağlanma şekli vekiller heyetince tesbit olunur kaydı konmaksuretiyle de hususi vaziyetlere karşı hususi kararların istihsalıyla kanun hükmünün tatbik sahasında alacağı istikametler tayin edilmiştir.

III - Hazineye ait araziden verilecek toprakların 2510 sayılı kanunun 17 inci maddesine bağlı toprak tevzi cetveli dairesinde ve borçlanma suretiyle verilmesi ve namlarına temlik esas itibariyle kabul edilmiş ise de bazı mahallerde görülecek lüzuma karşı parasız olarak verilmesi icabeden ahvalde bu toprakların Vekiller Heyeti kararıyla meccanen verilmesi muvafık görülmüş ve fıkranın bu bendi bu suretle tanzim edilmiştir.

Toprak üzerinde istikrar temini

2 — Yukardaki madde hükmüne göre verilecek toprakların müstehlikleri namına temlik ve verilen topraklar üzerinde istikrarın temini maksadiyle 2510 sayılı kanunun 23 üncü maddesi; bir fıkra ilâvesiyle tadil edilmiştir.

Bu kanun mucibince eşhasa verilecek olan topraklar; hükümeti mahalliye tevzi ve tahsis ettiğine göre bu topraklar üzerinde herhangi bir suretle şahsı salis tarafından vukubulacak iddialara karşı göçmenlerin ve yerleştirilenlerin hukuk usulü muhakemeleri dairesinde ihbarda bulunmalarına muallâk tutulmaksızın behemehal hazinenin dahi yeni malik ile birlikte hasım mevkie girmesinin temini maksadiyle kanun lâyihasına bu şekilde bir hüküm ilâve edilmiştir.

Kanunda bu yolda bir hükmün mevcut olmaması; hemen her tarafta bir istikrarsızlığı davet etmiş ve zavallı göçmen, mülteci ve iskânâ tâbi bulunan eşhasın tasavvur edilmeyecek derecede zarara uğramasını mucip olmuştur.

Hükümeti mahalliye tarafından müstehliklerine tahsis edilen araziye yeni malikleri senelerce işlettiği ve imar, ihya et-

tiği halde senelerce sonra ortaya çıkan bir şahsı salisin bu toprak üzerinde hak iddiasıyla ikamei dâva etmesi veya menî müdahale kararını alması ve ona mukabil zavallı göçmen köylünün haklarını takip edememesi binnetice ellerinden işledikleri bu toprakların alınmasına sebep olmaktadır.

Halbuki iskân edilen eşhasın iskânını, yerleşmesini hükümet yapmış, işliyeceği toprağı hükümet kendilerine göstermiştir.

Bu hususta göçmenin, iskân edilen şahsın hiç bir sunutaksiri olmadığı ve hükümetin kendisine tahsis ettiği toprakta çocuk, çoluğu ile çalıştığı halde hayatını bağlamış olduğu toprağın aradan seneler geçtikten sonra elinden alınması ve kendisinin yeniden bir sefaletle düşmesi hiç bir adaletle kabili telif değildir.

İşte bu gibi hallere mahal kalmamak üzere toprağı veren, gösterenin, iskânı yapanın hükümet olması dolayısıyla şahsı salis tarafından açılacak bu gibi dâvalarda hazinenin dahi yeni malik ile birlikte hasım mevkie girmesi esası düşünülmüş ve bu maddeye bir fıkra ilâve edilmiştir.

Aynı zamanda şahsı salis tarafından vaki olacak iddialar, açılacak dâvaların bir müddetle takyidi muvafık görülmüş ve bu maddeye (temlik tarihinden itibaren 3 sene geçtikten sonra müstahikler tarafından ancak tazminat davası açılabilir) kaydı ilâve olunmuştur.

Şahsı salis tarafından açılan bu gibi dâvalarda; masarifi muhakemenin yalnız ve münhasıran göçmene, iskân edilen eşhasa tahmili dahi bu eşhas için başlı başına bir külfet teşkil etmektedir.

Hattâ bir çok yerlerde davayı kaybeden bu gibi eşhasın masarifi muhakemenin: bin müşkülâtla tedarik ettiği mahsulünün, harmanının satılması suretiyle tahsil edildiği ve iki elleri boğründe kalan ve hiçbir sunutaksiri olmayan zavallı göçmenin sefaletle düştüğü görülmektedir.

Bu gibi hallere mani olmak maksadiyle de bu maddeye (dava kaybedildiği takdirde masarifi muhakeme hazineye yükletilir) kaydı konmuştur.

3 — 2510 sayılı kanunun 17 inci maddesine ilişik (toprak tevzi) cetvelinde iskânı âdi için verilmesi iktiza eden toprak miktarını; mutlak her tarafta vermeğe imkân yoktur.

Arazinin inbatı kabiliyetine, kıymetine ve vüsatine göre geçimi temin edecek toprak miktarı tehalüf etmekte bulunduğundan verilecek toprağın yalnız kıymeti ile takyidi muvafık görülmemiştir.

Esasen tevzi cetvelinde gösterilen miktarın her tarafta verilmesine de imkânı maddi olmadığından verilecek toprak miktarının; mahallin hususiyet ve toprağın verim kabiliyetiyle mütenasip olmak üzere tesbiti zaruri görülerek VI inci fıkra ilâve edilmiştir.

Malûl subay

Er ve şehit yetimlerine verilecek beyiye ikramiyeleri

Maliye vekâleti, beyiye üçte birlerinden malûl subay ve erler ile şehit yetimlerine 1939 mali yılında verilecek beyiye ikramiyeleri miktarlarını tesbit etmiştir. Bu yıl birinci dereceden malûl subaylara 231 lira, ikinci dereceden malûl subaylara 207.90 üçüncü dereceden malûl subaylara 161.70 dördüncü dereceden malûl subaylara 138.60, beşinci dereceden malûl subaylara 115.50, altıncı dereceden malûl subaylara 92.40, birinci dereceden malûl erlere 115.50 ikinci dereceden malûl erlere 92.40, üçüncü dereceden malûl erlere 69.20, dördüncü dereceden malûl erlere 46.20 beşinci ve altıncı dereceden malûl erlere 23.10 lira, şehit yetimleri ne de 23.30 lira verilecektir.

Vekâlet, önümüzdeki günlerde ikramiyelerin tediyesini alâkalılara bildirecektir.

Hayvanlar vergisi müruru zamanı

Maliye vekâleti, hayvanlar vergisi müruru zamanının başlangıcını tesbit ve vilâyetlere tebliğ etmiştir. 1839 sayılı hayvanlar vergi kanununa göre müruru zaman ihbarnamenin tebliğinden itibaren hesap edilecektir. Tarhedilmemiş vergiler için kanunda tayin olunan üç senelik müruru zaman müddeti içinde vergi tahakkuk ettirilip ihbarname tebliğ edilmiş ise gene tebliğ tarihinden tahsil müruru zamanına başlangıç sayılacaktır. 2898 sayılı hayvanlar vergisi kanununa göre tahsil mürur zamanı başlangıcı, tahakkukun ilân ve cezalı vergilerin de tebliğ edildiği mali yılı takip eden mali yıl başı olarak kabul olunacaktır. Evelki mali yıla tesadüf ettiği takdirde tahsil müruruzamanı verginin taalluk ettiği mali yıldan başlayacaktır. 3343 sayılı hayvanlar vergisine göre verginin taalluk ettiği mali yılın sonundan itibaren bir mali yıl içinde tarh edilmeyen ve tarhedilip de katileştiği mali yılı takip eden beş mali yıl içinde tahsil olunmayan hayvanlar vergileri müruru zamana uğrıyacaktır.

Gayrisafi

İrat üzerinden tarholuncak kazanç vergileri

Gerek yeniden işe başlamış, gerek ötedenberi işe devam etmiş bulunsun gayrisafi iratları vergilerine matrah tutulan mükellefler ve bu arada kolektif şirketler beyanname usulünü tercih ettikleri ve birinci kanun sonuna kadar mensup oldukları varidat dairelerine yazı ile keyfiyeti bildirdikleri takdirde arzuhalin verildiği tarihi takip eden takvim yılının başında defterlerini tasdik ettireceklerdir. Bu gibi mükellefler bütün muamelelerini tasdikli deftere kaydedecekler ve takvim senesi sonunda blânço kâr ve zarar hesaplarının muayyen müddet içinde maliye dairelerine vereceklerdir. Ancak bu suretlerle ki mükelleflerin vergileri gayrisafi irat üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilecektir. Maliye Vekâleti bu kararını defterdarlıklara bildirmiş bulunmaktadır.

BISMARCK

VE

Alman İmparatorluğunun Kuruluşu

Yazan: Jamesi Wycliffe Headlam

Terceme eden: M. Nedim Müren

— 58 —

"Bununla beraber halkın temsil edilmesi fikrinden bu kadar yüz kızartacak bir şekilde niçin çekiniyoruz? Anlamıyorum. Biz muhafazakârların bile Prusya'da mevcudiyeti 'olmaksızın yaşayamayacağımız, ve her Alman devletinde meşru olarak tanınan bir müesseseye ihtilâldir diye çarpışmamıza imkân yoktur. (*)"

Bu mektup Alman meseleleri üzerindeki emellerinin liberal partiye milli vahdet partisinin arzularına ne kadar intibak ettiğini göstermesi noktasından mühimdir: Muhafazakârlardan, muhaliflerinin programlarındaki esaslı noktaları almalarını istiyordu Şüphesiz onlar bu şekilde hareket etmeyeceklerdi, ve kral da kendisine tavsiye edilen cesur ve sergüzeştçüyan bir siyasetin cezbisine tutulmaktansa böyle bir siyasetten çekinmiye taraftardı. Hakikaten, Bismarckın korkusu tahakkuk etti. Bay Von Schleinitz istifa etmişti fakat yerini Londra sefiri Bernstorff almıştı. Bu vazifesinde muvaffak olacağına inanı o kadar azdı ki eski vazifesini bile bırakmadı ve her iki mevkii de aynı zamanda işgal etti.

Königsbergde kıralın taç geyme merasimine iştirak ettikten sonra Bismark St. Petersburg-

(*) : Kohl bu 1861 senesi ait, belki de Von Belovva yazılmış bir memorandum neşretti. Bunda, bu mektup içindeki fikirler geniş bir şekilde izah edilmiştir, ve lisani daha müdebbiranedir. Bismarck bunda halkın Diet'de temsilini tavsiye ediyor fakat bu günkü şartlar altında diyetin muvafakatını istih-sal mümkün olmadığını söylediler.

Japonyanın Müttefikleri ve düşmanları

1914 te Almanya Japonyanın düşmanıydı; 1904 te İngiliz müttefikiydi. 1939 da İngiliz düşman, alman müttefik olmuştur. Çünkü 1904 de henüz denizde pek kuvvetli olmayan Japonyanın Rusyaya karşı İngiltereye ihtiyacı vardı. Halbuki 1939 da Almanyanın uzak arazisi bulunmadığı için artık tehlikeli değildir. Halbuki İngiltere hâlâ tehlikelidir.

Japonyanın Almanya ile İtalyanın tarafını tutarak Rusya ile İngiltere Fransa Amerika ve Hollandaya karşı koymasının basit sebebi budur. Japonya Vladivostok ve deniz vilâyeti yüzünden Rusyaya Hindiçini ile imtiyazlı mntakalar yüzünden Fransaya Filipin adaları yüzünden Amerikaya Felemenk Hindistanı yüzünden Felemenge, Hong-Kongla imtiyazlı mntakalar avusturalya ve yeni zelland yüzünden İngiltereye düşmandır.

Bu şartlar içinde Japonyanın

taki eski vazifesi başına avdet etti. İstikbali yine tamamen karanlıktı. Kendisinin ve çocuklarının sıhhati için çok üzü-lüyordu. İlk defa olarak soğuktan şikâyet başladı.

"Hastalığımın beri o kadar bitkinim ki büyük heyecanlara karşı bütün enerjimi kaybettim. Üç sene evvel işe yarar bir nazır olabildim, bugün bu kabil şeyler düşündükçe kendimi yere yuvarlanmış bir canbaz gibi hissediyorum. Allah ve majeste muvafık buldukları takdirde memnuniyetle Londra, Parise gider veya burada kalırım. Kabinenin görünüşü soğuk bir duş altındaymışım gibi töl-lerimi ürpertiyor."

Mart içinde yine meçhulât içindedir. Ailesi fena bir vaziyette bulunuyor:

"Johanna kendisini bitiren bir öksürüğe tutuldu. Bill nöbetler içinde yatakta yatıyor, doktor henüz hastalığının ne olduğunu bilmiyor. Mürebbiye almanyayı tekrar göreceğinden ümidini kesmiş."

Kendisinde kabineyi ele alacak kadar kudret göremiyor, hatta paris bile ona fazla gü-rültülü görünüyor:

"Londra daha sakindir. Fakat iklim ve çocukların sıhhati itibariyle burada kalmayı tercih ederim. Berne öteden beri düşündüğüm yerdir. Güzel komşuların bulunduğu pek parlak olmayan yerler ihtiyarların hoşuna gider. Yalnız dağ keçile-rinin ardından dağlara tırmanmayı sevdiğim için orada spor yoktur."

— Sonu var —

Mihverin yakın şarktaki uğradığı büyük hezimet

LA REPUBLIQUE Gazetesinden

Türkiye - Roma - Berlin mihveriden katı surette kurtulmuştur. Darbe müdhisti. İki totaliter devletin hükümet merkezinde bu darbenin şiddeti hissedilecektir. Romanın Akdenizin yakın şarkında büyük emelleri vardı; Berlinin emelleri ise daha büyüktür. Yakın şarkta malikiyet — veya aynı hesaba gelecek olan — yakın şark devletleri için lüzumluydu. Müslüman memleketler nezdinde yapılan teşebbüsler bu yüzden. Fakat Türkiyenin Fransız - İngiliz cephesine girişi bütün bu çalışmalarını sıfıra erdirdi. İran, Suriye, Filistin, şarki Erdün şimdi kuvvetli birer hasmın ardında kalmıştır. Üç temel direğinin mevkii bütün vaziyete hâkimdir, bunlar da Türkiye. Sovyetler birliği ve Mısır'dır.

Gerçi petrolleri büyük bir kısmı itibariyle İngiliz ve Fransız olan şirketler tarafından işletilen Romanya, Almanyaya belki yarın kendisine tankları tayyareleri ve bütün motörlü topçu kuvvetlerini besleyen gıda şeklinde geri dönecek olan petrol vermektedir,

Rusya da iki mihver devletini petrol bakımından beslemiştir ve elân da beslemektedir. Fakat bir harp patladığı takdirde, geçen harbin misalini hatırlayan Romanya ve Rusya petrollerini vermiyeceklerdir.

Bunun, daha uzak olan Rus petrolünden mahrum kalınca Romen petrolünü ele geçirmek için Almanya'ya bir vesile olacağı mı söylenecek? Belki, fakat harp halinde ordu, donanma ve hava kuvvetlerinin istihlâk edeceği petrol miktarını bir göz önüne getirelim. Her büyük devlet 25 ilâ 30 milyon tonluk bir istihlâki göze almak lâzımdır. Halbuki Almanya 1,700,000 ton sentetik petrol imal eder, bu miktar üç haftalık harp ihtiyacını karşılamaya ancak yeter.

Stokları olduğunu biliyorum, fakat bu stoklar Almanya'yı uzun zaman idare edemez, bahusus ki İtalya'ya ve belki Macaristana da petrol vermesi icap edecektir.

Almanya Romen petrollerine güvene bilir mi? Evelâ, bunları fethetmek lâzımdır. Bu petroler tabii romenler fakat belki de ruslar ve türkler tarafından müdafaa edilecektir. Sonra kuyuların tutuşturulması mümkündür. Nihayet bütün bu petroler yalnız Almanya'yı üç ilâ dört ay, Almanya ile müttefiklerini sekiz on hafta idare edebilir.

Meseleyi her ucundan çevirip tetkik edebiliriz. Mihver, harp halinde (İngiltere ile Fransa da aynı vaziyettedir) harbetmek için lüzumlu petrolü bulunduğu yerden almak mecburiyetindedir. Amerikadan, Felemenk Hindistan'dan, Rusyadan, veya yakın şarktan (İran ve Irak) İmdi birinci kaynağa ancak

atlas okyanusunu aşarak mümkündür, halbuki İngiltere Süveyş hakimdir; Rusya Almanya ve Hitler politikasına düşman kaldıkça rus petrollerine güvenmek kabil değildir. Dördüncü petrol sahasının önünde ise türk seddi vardır.

Türkiye yakın şarkın petrol kaynaklarına götürün yolu kapamaktan daha fazlasını yapmaktadır. Kısmen Baküyü ve rus petrollerini de örtmektedir; aynı zaman Mısırı da örtmektedir, türk ve mısır orduları arasında başlamış bulunan dostane münasebetlerin ittifaka müncer olması muhtemeldir.

Alman - italyan hezimetinin şümülünü daha iyi ölçmek için Roma ile Berlinin planlarını tasarlamak kâfidir.

Evelâ Danzigi ele geçirmek. Tehdit altında fakat harpsiz olarak Polonyanın teslimiyetini elde etmek. O zaman koridor meselesini ortaya koymak. Gene harpsiz olarak Polonyanın ikinci bir defa boyun eğmesini elde etmek. Denizden rabatası kesilen Polonya otomatik olarak mihverin tâbiyeti altına düşecekti.

İkinci devre: belki Slovakya'yı ilhak suretiyle büyümüş Macaristanı Romanya'ya karşı sevk etmek. Macar ordusunu alman gönüllülerle takviye etmek. Burada harpsiz olarak Romanyanın teslimiyetini elde etmek, hudutlarını Macaristan lehine tadil ve siyasetini Almanyanın tâbiyeti altına koymak.

Üçüncü devrede de Yugoslavya üzerinde de aynı şekilde harekete geçilecekti. Bulgaristanla anlaşarak burada en büyük rolü İtalya oynıyacaktı.

Bu suretle Yunanistan ve Türkiyenin hudutlarına kadar giden bir nevi italyan - alman, hakikatte münhasıran alman hayat sahası yaratılacaktı. Türkiyeyi Suriyeyi, Kafkasyayı, Musulu göstererek onu alman - italyan tarafına çekecekler, sonra üç istikametten harekete geçeceklerdi: Karadenizin şimalinde buğday, kömür ve petrol; Karadenizin cenubunda, yakın şarkın petrol ve pamuklarına, Mısırdaki Süveyş ve Mısır pamuklarına doğru. Bunlara muvaffak olduğu takdirde alman italyan mihveri dünyaya hâkim olacaktı.

Aynı zamanda, denizaltı filolarını ve krovazörlerini azami haddinde çoğaltacaklar, bunlarla atlas okyanusuyla akdeniz yollarını keserek, kendilerinin yakın şarkta bulacakları petrol den İngiltere ile fransayı mahrum edeceklerdi.

Plân muhteşemdi. Fransa ile İngilterenin silâhlanmalarındaki gevşeklik dolayısıyla 938 de bu plâna mani olmamıza imkân yoktu. 939 da ise bu işi ancak Türkiyenin en mühim rolü oynayacağı bir set yaratarak başarmak mümkündü. Bu set şimdi yerinde yükselmıştır. Ve her gün daha kuvvetlenmektedir.

Şimdilik almanya ve italya

RADYO

PERŞEMBE 6/7/939

ANKARA RADYOSU

DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kcs. 120 Kw.
T. A. Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.

T. A. P. 31,70 m. 9465 Kcs.
12.30 Program.

12.35 Türk müziği.

1 — Neveser peşrevi.

2 — Sadettin Kaynak - Neveser şarkı - Hicranla harap oldu sevd.

3 — Selâhattin Pınar - Nihavent şarkı - halâ yaşıyor.

4 — Kemeçe taksimi.

5 — Nihavent şarkı - Körfezdeki dalgın suya.

6 — Neşetkâr - Mahur şarkı - Gücendim ben sana.

7 — Mahur saz semaisi

13.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri.

13.15 14 Müzik (Karışık program - Pl.)

19.00 Program.

19.05 Müzik (Tenor McCormackın söylediği iki melodi-Pl.)

19.15 Türk müziği (Fasıl heyeti.

20.00 Memleket saat ayarı ajans ve meteoroloji haberleri,

20.15 Konuşma (Ziraat saati)

20.20 Türk müziği.

1 — Ferahfeza peşrevi.

2 — İsmail Hakkı bey - Ferahfeza beste - Çağlayan cuyi sirişkle.

3 — İsmail Hakkı bey - Ferahfeza şarkı - Ateşi aşkın.

4 — İshak Varan - Ferahfeza şarkı - Seyretmek için.

5 — İsmail Hakkı bey - Ferahfeza şarkı - Mehtapta güzel olur.

6 — Ferahfeza saz semaisi.

7 — Mehmet Nasip - Hicazkâr şarkı - Görmezsem eğer sevdiceğim.

8 — Refik Fersan - Rast şarkı - Yaktı cihanı ateşin.

9 — Halk türküsü - Karşıda kara yonca.

10 — Oyun havası.

21.10 Konuşma.

21.25 Neşeli plâklar - R.

21.30 Nüzik (Opera aryları - Pl.)

22.00 Müzik (Küçük orkestra Şef: Necip Aşkın.)

23.00 Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kambiyo - nukt borsası (fiyat).

23.20 Müzik (Cazband - Pl.)

23 55-24 Yarınki program.

kaderin makûs cilvesini hoş karşılamaya çalışıyorlar. Romada Türkiyenin yerine Bulgaristanı geçirmek lâzım geldiği söyleniyor. Bu lâfla vakit geçirmekten ibarettir. Türkiyenin temsil ettiği şey Bulgaristandan bambaşka bir şeydir. Türkiye Rusyayı örter; Romanya ile yunanistanı himaye eder; Boğazların bekçisidir. şarki akdenize hâkimdir, yakın şarkı örter, petrolün iki kara yolundan birini keser. Onun içindir ki Türkiyenin İngiliz Fransız cephesine geçişi Roma ile Berlin için vahim bir hezimet teşkil eder.

Süt anne aranıyor

3 - 4 ay müddetle ve ücret mukabilinde bir süt anne aranıyor. Talip olanların adres öğrenmek üzere matbaamıza veya hudda Aydın vakıflar idaresine müracaatları ilân olunur.

4 6 8 9 (80)

ilân

Nazilli Belediyesinden:

Nazilliye bir kilometre mesafede Topan dağda belediyece yaptırılacak 740 lira 46 kuruş bedeli keşifli bina 2490 No. lu kanun hükümlerine göre 21 gün müddetle açık eksiltmeye konmuştur. İstekliler şartname örneklerini fen dairesinden mec- canen alabilirler. İstekliler 55 lira 53 kuruşluk teminatı mu- vakkate makbuzlarla 16/7/939 Çarşamba günü saat 15 te belediye encümenine müracaat- ları ilân olunur.

(70) 1 8 14 18

Aydın Vilâyet Daimî encümeninden:

Hastanenin 939 malî yılına ait 341 lira muhammen bedelli Matbu evrakı 21/7/930 tarihli perşembe günü saat on beşte ihale edilmek üzere 20 gün müd- detle eksiltmeye konulmuştur.

Taliplerin yüzde 7,5 teminat akçaları ile sözü geçen gün en- cümene ve fazla malûmat almak isteyenlerin her gün encümen kalemine müracaatları ilân olu- nur.

2 9 16 20 (76)

HALKEVİ

Bakım Evi Muayene Saatları

Muayene günü	Saat	Doktor arkadaşımızın adı
Pazartesi	3 — 4	Operatör Medeni Boyer
Salı	4 — 5	Doktor Fuat Bayraktar (Cilt hastalıkları mutahassısı)
Çarşamba	2 — 3	Operatör Nuri Erkan
"	3 — 4	Doktor Şevket Gözaçan (Göz hastalıkları mutahassısı)
Perşembe	4 — 5	Doktor Muhsin (İç hastalıkları mutahassısı)
"	5 — 6	Doktor Şevket Kırbaç (İntani hastalıklar mutahassısı)
Cuma	4 — 5	Doktor Münif Erman (Kadın hastalıkları mutahassısı)
Cumartesi	2 — 3	Doktor Nafiz Yazgan
"	3 — 4	Doktor Halil Gözyayın

Aydın 37. Alay Sa. Al. Komisyonundan:

1 — Aydın birliğinin ihtiyacı için alınacak (66000) kilo kuru ot yedi temmuz 939 cuma günü saat (15) de alay satın alma komisyonunda açık eksiltmesi yapılacaktır.

2 — Tahmin bedeli (2310) li- radır. İlk teminatı (173) lira 25 kuruştur.

3 — Şartnamesi her gün ko- misyonda görülebilir.

4 — İsteklilerin kanunî ves- kaları ile birlikte belli saatta komisyona gelmeleri ilân olunur.

22 27 1 6 (55)

Karacasu Belediye Reisliğinden

Belediyemizin 939 malî yılı bir senelik tenvirat ihtiyacı olarak tesbit edilen 150 teneke petrol 20 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

Karacasuda Belediye Gazha- nesine sağlam teslim STEAUA ROMANO markalı petrolun is- tihlâk resmî de müşteriye ait olmak üzere 150 teneke için tahmin olunan 405 lira bedel üzerinden 30 lira 38 kuruş te- minat akçesi verilmek şartları ile ihale 7/7/939 tarihine müs- adif cuma günü saat 16 da Belediye encümeni huzurunda icra kılınacağı ilân olunur.

57 22 27 4 6

Süleyman Gezer - Osman Sezginer

Gazete Kitap Evi

Bu Hafta Çıkan Kitaplar

Kitabın adı	Yazan	Fiyatı
Anadolu şiirleri	M. Faruk Görtünca	50
Kimya Bakaloryası	Dr. A. R. B.	75
Günah bendemi	Kerime Nadir.	50
Hiç	Suat Derviş.	25
Şerlok Holmes	Münir Süleyman Çapan	25
Bulgar Sadık	M. R. Yalkın	100
Tosbağa kardeş		25
Mezar kazıcıları	Aka Gündüz.	25
Türklük mecmuası	No. 4	25
Yıldız mecmuası	No. 17	15
Üç adam	Cemal Bükerman	100
Ağaç Ve Orman Antolojisi		50

Nazarı dikkata:

Uzun Yaz günlerinizi Süleyman Gezer - Osman Sezginer gazete kitap evinden kiralık kitap okuyarak geçiriniz.

Sağlık Yurdu açıldı

Ayda Hasa efendi mahallesinde sağlık yurdu, şimdilik cerrahi kadın hastalıkları ve rontken servisleri ikmal edilerek açılmış. Hasta kabulüne başlamıştır.

Yurtta birinci sınıf mütehassıs doktorlarımız tarafından her türlü erkek kadın ameliyatları ve rontken muayeneleri yapılmakta ve tedavileri fennin son kabul ettiği tıbbi esaslar ve elerkaid dairesinde takip edilmektedir.

6 Ay

Vade ile elbise

Yaptırmak isterseniz kadın ve erkek terzisi Muzaffer Eraydına koşunuz

Terzihanemde Sümerbank yerli mallarının hemen en em- salsız kumaşlarıyla ve 6 ay vade ile bülümüm memurları- mıza elbise yapılmaktadır.

En mutenâ bîçki dikişle ve en özenişli provalarla müş- terilerimizi memnun etmek ısrarındayım.

Memurlarımızın bu fırsattan istifadeye koşacaklarını umarım.

Kadın ve erkek terzihanesi
Muzaffer Eraydın
Demiryolu caddesi: Aydın

Aydın su işleri Dördüncü şube müdür- lüğünden

A — Eksiltmeye konulan iş Horsunlu - Nazilli sulama ka- nalının 26+400 - 36+050 kilo- metreleri arasındaki sınaî ima- lâtin inşaatı olup bedeli keşfi (48752) lira 17 kuruştur.

B — Eksiltme kapalı zarf usuliyedir.

C — Eksiltme günü 10 tem- muz 939 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 14,30 da Aydın su işleri dördüncü şube müdürlüğünde yapılacaktır.

D — İsteklilerin şartname proje ve merbutatını Aydın su işleri müdürlüğünde görebilirler

E — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 2490 numaralı kanun hükümlerine göre (3656) lira 41 kuruşluk muvakkat te- minat vermeleri ve ihaleden 8 gün evvel ehliyet vesikası al- mak üzere Aydın vilâyetine müracaat etmeleri şarttır.

F — Teklif mektuplarının eksiltme gününde tesbit edilen saattan bir saat evvel su işleri müdüriyetinde teşekkül etmiş olan komisyona verilmesi lâzım- dır.

36 17 23 28 4

İmtiyaz sahibi ve Umumî Neşriyat
Müdürü : Etom Mendres
Basıldığı yer
C. H. P. Basımevi

3 Numaralı Köy Defterleri hazırlandı

Vilâyet köycülük bürosunun verdiği son formül üzerine 600 sahife en iyi cins kâ- gıttan ve bez kaplı sağlam ciltli 3 numaralı defterlerin de hazırlandığını sayın müşteri- lerimize arzederiz.

ŞOFÖR

Ehliyet vesikaları iyi teclit edilmiş olarak tab edilmiştir

Fiyatı 25 Kuruştur.

Okul talebelerine

Basımevimizde Okul talebeleri için hüviyet kartları hazırlanmıştır

Tanesi 5 Kuruştur

Toptan alan okullara tenzilât yapılır

C. H. P. Basımevi